

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. II. An ad juramentum calumniæ teneantur Clerici?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

casibus, in quibus speciale mandatum requiritur, necesse est, ut etiam *certa causa* exprimat, *text. in L. Si quis mihi bona. 25. §. i. iustum, & §. sequ. de acquis. possess. & ita concludit Bart. in L. 2. §. 3. h. t. numer. 3. & seq. quamvis Andr. Gail. l. 1. observ. 83. num. 3. censet, si in Procuratorio mandato exprimat, ut juret in omni causa, *quatenus opus est*; quod etiam, moribus hodiernis, receptum esse in Camera, traditur in Annotat. in Zoësum l. 2. Cod. tit. 58. lit. A. relato pro eadem opinione etiam Berlichio p. 1. conclus. 31. à n. 18.*

715. Not. præterea ex Zoëzio in dict. tit. 58. §. *quid mali*, juramentum *malitia* præstandum esse in iudicio coram Iudice, nisi sexus, absentia, vel alia personæ conditio aliud exigat; 2. quod Procurator rectè cogatur jurare in animam propriam de facto proprio; deinde in Annotationibus ibid. lit. A. juramentum calumniæ distingui in duas species; nimirum *generale*, quo litigatores ad totam causam, nihil se calumniandi animo, contra Adversarium suscipere profitentur; *speciale* (quod jusjurandum malitiæ per se appellatur) ac generaliter, in unaquaque parte litis, toties præstat, quoties præsumptio est contra aliquem, quod malitiosè aliquid proponat, vel ab Adversario postulet, & imprimis frequentari circa probationes solet; Gail. l. 1. observ. 87. Not. 2. hoc jusjurandum non esse assertionis; sed opinionis; Obrecht. hoc tractatu, c. 20. n. 23. & seq. aut de veritate quidem conscientiæ, ac intentionis; de credulitate autem facti, vel obligationis; post Bald. Thoming. decis. 45. num. 17. Quippe litigantes non jurant, se bonam causam habere, sed ita se credere, L. 2. §. 2. h. t. unde perjurus dici nequit, qui non obtinuit, V. Corvin. h. t. vers.

est enim, &c.

¶ (o) ¶

¶

§. II.

An ad juramentum calumniæ teneantur Clerici?

DE hoc agitur statim in principio hujus tituli, c. 1. ubi Honorius II. circa juramentum calumniæ, jubet observari constitutionem Imperatoris Henrici, qui edictum Imperatoris Marci de Clericis Constantinopolitanis, quo jurare prohibentur, ad omnium Ecclesiarum Clericos pertinere declaravit, & vetuit, Clericos quoscunque in quacunque causa, seu criminali, seu civili, ad jurandum compelli; sed voluit, aliis idoneis personis hoc delegari. Verùm cum hac moderatione, ut Episcopus inconsulto Pontifice, & quisque Clericus inconsulto Prælato suo, minimè jurare debeat; quod Pontifex ita custodiri mandat, ut contra delinquentes veniam deinceps sibi noverint denegandam.

715. Constitutio autem Imperatoris Henrici talis tenoris est, ut refertur in dict. c. 1. *Nos itaque, divina & humana legis intentione servata, decernimus, & imperiali auctoritate irrevocabiliter definimus, ut non Episcopus, non Presbyter, non cujuscunque Ordinis Clericus, non Abbas, non aliquis Monachus, vel Sanctimonialis, in causa quacunque, seu controversa, seu criminali, seu civili, jusjurandum compellatur quolibet ratione subire, sed aliis idoneis defensoribus (si expedire Ecclesie sue noverit) hujusmodi officium liceat delegare; ubi tamen nota, quod, ubi Pontifex hanc Imperatoris constitutionem approbavit, subjungat: *Eam observandam cum hac moderatione, ut Episcopus inconsulto Romano Pontifice, vel quisque Clericus inconsulto Prælato suo minimè jurare audeat.* Omnibus autem Episcopis, & universo Clero, ita custodiri debere mandamus, ut si quis in illam commiserit, veniam sibi deinceps noverit denegari.*

716. Ex hac resolutione Pontificia deducitur, Clericos non teneri, *per se ipsos*, coram Iudice Laico, præstare juramentum calumniæ; nec etiam inconsulto

A a 3

Præla-

Prælati suo jurare posse coram Judice seculari: si tamen in iudicio starent, & juramentum necessarium foret (ut, si agerent per Procuratorem, vel Syndicum) istis committere possent, si expedire noverint Ecclesiæ suæ. Dixi: coram Laico, vel seculari Judice; nam secus est, coram Judice Ecclesiastico, ut habetur c. Cæterum. 5. eod. ibi: quia novis morbis, nova convenit antidota præparari: mandamus quatenus in causa fidejussionis, quæ inter R. Clericum de sancto Albano, & C. J. & F. Canonicos) Londo. vertitur: ad veritatem eliciendam (appellatione cessante) præstari faciatis ab utraq; parte calumnia juramentum: consuetudine, quæ legi contraria est, non obstante. Et tali casu Clerici non regulares non egent Superioris, vel sui Prælati licentiâ; cum ea solum exigatur pro casu, quo jurandum esset in foro Laico, à quo exempti sunt. Dixi: Clerici non regulares; nam etiam Regulares, & Monachi, sine suorum Superiorum licentiâ, testimonium perhibere non possunt; prout constat ex textu num. præced. & ratio est, quia juramentum calumniæ deferretur Authore Prætoris, seu Judice Seculari, consequenter Clericus deberet consentire in Judicem non suum, quod sine sui Superioris consensu non potest, ex dict. supr.

217.

Illud porrò notand. ex Abbate in dictum c. Inherentes. 1. h. t. quòd, licet Clericis non tantum Episcopus, sed etiam alius Prælati inferior possit dictam licentiam concedere; id in civilibus causis, non verò in criminalibus ad tutelam, & defensionem Rei accusati, procedat; quia in istis ab Episcopo, vel ab ejus Vicario generali, maturo iudicio, & prævia causæ cognitione, concedenda est; non verò ab inferioribus Judicibus, qui causarum criminalium cognitionem non habent: licentiam porrò dandam Clerico per Episcopum, ut deponat coram Judice seculari, esse debere sub hac, sive simili forma: Conceditur licentiâ N. Clerico, deponendi in Curia seculari in tali causa, dummodo non deponat super articulis concernentibus criminalitatem, infamiam, negativam, aut repulsam. Cate-

rùm, si Clericus absque licentiâ sui Prælati coram Judice non suo testaretur, processus ex hoc capite non vitaretur, ut notat Abbas hic num. 17. & in c. Cum Nuntius de Testibus num. 4. id, quod etiam intelligendum venit de Regularibus, & Monachis; ut resolvit Frater Emmanuel qq. Regul. tom. 2. quæst. 10. a. 4. & alii; quia nullo textu juris ex eo capite processus ejusmodi annullatur; & quamvis hoc illis interdictum sit; hoc tamen est interdictum non irritans; sed præcisè prohibens.

Ad extremum nota, quòd, sicut pro Clericis jurant eorum Procuratores, per quos agunt; ita pro pupillis, & minoribus, & prodigis, & furiosis, jurent ipsorum Tutores, & Curatores; pro filio pater, vel legitimus ejus Administrator; pro orphanotrophio, ipse orphanotrophus; pro Ecclesia, Oeconomus; pro Universitate, & Municipio Syndicus, ut habetur ad longum in L. 2. C. h. t.

§. III.

An Parentes, vel Patroni teneantur ad juramentum calumniæ?

Quæstio procedit in casu, quo litem habent cum liberis, vel libertis. Pro affirmativa stat lex 34. §. 4. ff. de jurejur. ibi: hoc jusjurandum de calumnia neq; Patrono, neque parentibus remittitur: pro negativa verò lex 8. §. 5. ff. qui satisdare cogantur, ibi: Sed quibusdam hoc jusjurandum de calumnia remittitur, veluti parentibus, & patronis. & L. 16. ff. de jurejurando, ibi: sed & si ipse (Patronus) deferat jusjurandum libertæ suæ, de calumnia non debet jurare, & L. 7. de obseq. parentib. & Patron. præstandis. ibi: nec deferentes jusjurandum de calumnia jurant. & denique L. 13. §. 14. ff. de damno infecto: ubi etiam eximuntur, qui eorum loco litigant, ibi: Sed si ejus nomine postulem, qui si ipse postularet, jurare non compelleretur (veluti patronus, vel parens) dicendum est locum jurejurando non esse.

Qui-